

En kort oversigt over zakat

*Skrevet af Waseem Hussain,
3 september 2010, Helsingør, Danmark*

Indholdsfortegnelse

Introduktion	1
1 Vigtige punkter	1
2 Hvad man skal betale zakat af.....	3
2.1 Penge.....	4
2.2 Vægt-værdien af ens guld og sølvgenstande.....	6
2.3 Handelsvarer.....	8
2.4 Udgifter	10
3 Hvornår man skal betale zakat	11
4 Hvem man kan betale zakat til	14
4.1 Dem man ikke kan give zakat	15
4.2 Det man kan give som zakat	15
5 Huskeliste til zakat	16
6 Sadaqat al-Fitr	17
7 Kilder	21

Introduktion

Bismillahi al-Rahmani al-Raheem. Al lovprisning er til Allah, og må fred og velsignelser være over vores Profet.

Dette er en artikel, der kort gennemgår reglerne for zakat i forhold til Hanafi-skolen.

Denne artikel består af fire sektioner:

1. Hvad man skal betale zakat af
2. Hvornår man skal betale zakat
3. Hvem man kan betale zakat til
4. Sadaqat al-fitr (zakat al-fitr, fitrana)

I det følgende vil disse blive gennemgået.

1 Vigtige punkter

Zakat er en bestemt form for velgørenhed, hvor man skal give 2,5% af den samlede værdi af ens penge, guld & sølv og handelsvarer til en fattig muslim.

Det er obligatorisk at betale zakat en gang om året, hvis man ejer værdien af ca. 87 g. guld¹.

Pr. 20. Ramadan 1431H (30. august 2010) svarer det til ca. 19.700 kr. Dette beløb kaldes "zakat-grænsen" (nisab), og afgør om man skal betale zakat eller ej.

- Det er kun hvis værdien af ens penge, guld & sølv og handelsvarer når til værdien af ca. 87 g. guld, at man skal betale zakat.
- Såfremt de ikke når til dette beløb, skal man ikke betale zakat.

Beløbet vil variere i forhold til prisen på guld. Derfor er man nødt til at holde sig opdateret med den aktuelle pris på guld. Dette kan man nemt gøre på <http://e-nisab.com/current> (e-nisab.com) og tjekke prisen på "gold-nisab" for danske kroner (DKK)².

¹ Ifølge en anden holdning i Hanafi-skolen er det obligatorisk at betale zakat, hvis man ejer værdien af ca. 600 g. sølv, hvilket er ca. 2240 kr. (pr. 30 august 2010). Dog anbefales det at følge guld, fordi den nuværende økonomiske situation gør, at ingen, der ejer ca. 2240 kr. regnes for at være rig. At følge værdien af guld er også den officielle fatwa i lande som Egypten, Jordan og Syrien. Vil man være på den sikre side, kan man følge holdningen om værdien af sølv i stedet.

² E-nisab.com anbefales fordi det er en nem måde at holde styr på, om man skal betale zakat eller ej. Men i overensstemmelse med de andre lovskoler, benytter de ca. 85 g. guld til at udregne prisen. Resultatet er derfor en anelse mindre end, hvad det ville være i Hanafi-skolen, men i praksis er det kun en forskel på et par hundrede kroner, og har derfor ikke afgørende betydning. Ved at benytte ca. 85 g. er man også dækket ind i forhold til de andre lovskoler.

Det er obligatorisk at betale zakat, hvis man er voksen og forstandig. Man er voksen hvis man fået menstruation, udløsning eller er fyldt 15 (måne-) år.

Ens personlige situation har ikke indflydelse på om man skal betale zakat eller ej. Så hvis man ejer værdien af ca. 87 g. guld skal man betale zakat, også selvom man bor hjemme hos forældrene, eller ikke har noget arbejde³.

Ægtefæller og familier behøver ikke lægge deres penge mm. sammen. Enhver person skal regne sine ting for sig selv.

Zakat er kun gyldigt givet, hvis man har hensigt om at give zakat, enten når man giver pengene til en person, eller når man lægger dem til side for at give dem i zakat.

Zakat kan kun gives til en gyldig zakat-modtager (en fattig muslim), så han får ejerskab over det, der blev givet i zakat.

Man kan ikke give zakat til generelle velgørenhedsprojekter & foreninger, uden at gyldige zakat-modtagere (faktiske personer) får ejerskab over det, der blev givet i zakat.

Det er muligt at lade andre personer og foreninger videregive ens zakat til fattige personer (f.eks. Danish Muslim Aid, <http://www.dmaid.dk>).

³ Personer uden indkomst med stramme budgetter bør kontakte en lærd for yderligere detaljer.

2 Hvad man skal betale zakat af

Man skal betale zakat af ens "zakatpligtige værdier", og det er alt, hvad man ejer af:

1. Penge
2. Vægt-værdien af ens guld og sølvgenstande (både i form af smykker og andet).
3. Handelsvarer (det man køber med hensigt om at videresælge)

Det er den samlede værdi af disse ting, der udgør "de zakatpligtige værdier". Værdien af alle disse ting lægges sammen, og herefter ser man, om det samlede beløb udgør værdien af ca. 87 g. guld eller ej.

- Hvis den samlede værdi af "de zakatpligtige værdier" når op på værdien af ca. 87 g. guld, skal man betale zakat.
- Hvis det er under, skal man ikke betale zakat.

Det eneste der gælder i denne sammenhæng er, at man ejer det. Hvis man ejer det, skal man tælle det med uanset hvad. Det spiller absolut ingen rolle, hvorfor man ejer det, og hvornår man fik ejerskab over det. Selv hvis man fik det, dagen før man skal betale zakat, så skal det stadig regnes med.

Det betyder f.eks. at:

- Alle de kontanter man har på sig skal regnes med.
- Alt hvad der står på ens bankkonto skal regnes med.
- Har man fået en guldhalskæde i gave, så skal den regnes med.
- Har man købt en guldring med hensigt om at give den i gave, så skal den regnes med.
- Har man lige fået løn, SU eller andet, så skal det regnes med.
- Har man en opsparing fordi man vil købe hus, bil, lejlighed, giftes eller andet, så skal det også regnes med.

Man skal ikke regne ens andre personlige ejendele med. Dvs. ting som hus, møbler, tøj, biler osv. skal ikke regnes med i ens "zakatpligtige værdier". Heller ikke selvom man har meget af det, hvis det er i overskud, man ikke bruger det eller andet i den stil.

2.1 Penge

Hovedreglen er, at man altid skal lægge alle sine penge sammen. Dette gælder uanset, hvorfor man ejer dem, hvor længe man har haft dem, og hvad man skal bruge dem til.

Det betyder f.eks. at:

- De penge man har i kontanter, skal lægges sammen.
- De penge man har lagt til side for at købe et hus, bil eller andet skal lægges sammen.
- Har man lige fået SU, skal man lægge det sammen.
- Har man lige fået penge i fødselsdagsgave, skal man lægge dem sammen.
- Har man lige fået løn, skal man lægge det sammen.

Det nemmeste er at regne langtids-opsparinger med. Det betyder, at de penge man har som pensions-opsparinger, børne-opsparinger og lignende også bør lægges til. Også selvom man først får adgang til pengene om mange år.

Det nemmeste er at regne penge man selv har lånt ud med. Det betyder, at hvis man har lånt 5000 kr. til venner, familie eller andet, så bør man opfatte det som om, at man stadigvæk har de penge på sig.

Alternativet er, at når man får adgang til opsparingen eller får lånet tilbage, så skal man betale zakat baglæns for de forrige år. Det kan blive ret kompliceret og derfor er det nemmere at regne det med fra starten. Hvis der er tale om store beløb, hvor man ikke har råd til betale det med det samme, bør man rådføre sig med en lærd om, hvordan man skal gribe det an.

Eksempler

Antag i det følgende, at 87 g. guld koster 20.000 kr.

Hvis man ejer:	
Penge i ens pung	2.000 kr.
Man har lige fået en gave på	2.000 kr.
I banken har man	25.000 kr.
Total	29.000 kr.
Da 29.000 kr. er mere end værdien af 87 g. guld, skal man betale zakat.	
Zakat	725 kr. (2,5% af 29.000)

Hvis man ejer:	
I kontanter (penge på sig)	400 kr.
I banken (penge på sin bank-konto)	12.000 kr.
Total	12.400 kr.
Da 12.400 kr. er mindre end værdien af 87 g. guld, skal man ikke betale zakat.	

Hvis man ejer:	
I kontanter (penge på sig)	10.000 kr.
I banken (penge på sin bank-konto)	25.000 kr.
Total	35.000 kr.
Da 35.000 kr. er mere end værdien af 87 g. guld, skal man betale zakat.	
Zakat	875 kr. (2,5% af 35.000)

2.2 Vægt-værdien af ens guld og sølvgenstande

Man skal betale zakat af alle ens guld og sølvgenstande, uanset form, mængde, hvorfor man har det, og om man bruger det eller ej. Disse skal altså altid regnes sammen med pengene.

Typisk vil guld & sølv være mest relevant i forbindelse med smykker. Men det gælder også for andre guld og sølv genstande.

Det gælder dog kun for guld og sølv. Derfor skal man ikke betale zakat på diamanter, brillanter eller andre metaller, juveler og ædelsten. Hvidguld er guld og skal også regnes med.

Man skal betale for værdien af guld (eller sølv) i smykket, og ikke for selve værdien af smykket.

Selve prisen på smykket spiller altså ingen rolle. Det betyder, at et smykke godt kan være 5.000 kr. værd, men guld-værdien af smykket er måske kun 2000 kr, og derfor skal man regne smykket som 2000 kr.

For at udregne guldværdien i et smykke (eller en anden genstand), skal man vide:

1. Hvor mange karat guld smykket er på.
2. Hvor meget smykket vejer.
3. Hvad prisen er pr. gram for den pågældende karat.

Når man har kendskab til disse, kan man udregne guldværdien, og her gælder at:

- Hvis det er 12 karat eller mere, skal man bruge hele vægten af smykket, og derefter gange det op med prisen på guldet.
- Hvis det er mindre end 12 karat, så skal man finde vægt-andelen og derefter gange det op med prisen på guldet. Vægtandelen findes ved at tage karaten på smykket og dividere med 24 og derefter gange det med vægten af smykket.

Eksempel på 12 karat eller mere:

Antag i det følgende, at 87 g. guld koster 20.000 kr.

At 16 karat guld koster 160 kr. pr. gram.

At 22 karat guld koster 220 kr. pr. gram

Hvis man ejer:	
I kontanter (penge på sig)	4.000 kr.
I banken (penge på sin bank-konto)	8.000 kr.
En 16 karat guldring på 30 g.	4.800 kr. (30 g * 160 kr /g)
En 22 karat guldhalskæde på 40 g.	8.800 kr. (40 g * 220 kr/g)
Total	25.600 kr.
Da 25.600 kr. er mere end værdien af 87 g. guld, skal man betale zakat.	
Zakat	640 kr. (2,5% af 25.600)

Eksempel på under 12 karat

Antag i det følgende, at 87 g. guld koster 20.000 kr.

At 8 karat guld koster 80 kr. pr. gram.

At 10 karat guld koster 100 kr. pr. gram

Hvis man ejer:	
I kontanter (penge på sig)	4.000 kr.
I banken (penge på sin bank-konto)	8.000 kr.
En 8 karat guldring på 30 g.	800 kr. ($30\text{g} * \frac{8\text{ karat}}{24\text{ karat}} * 80\text{ kr/g}$)
En 10 karat guldhalskæde på 40 g.	1.667 kr. ($10\text{g} * \frac{8\text{ karat}}{24\text{ karat}} * 100\text{ kr/g}$)
Total	14.467 kr.
Da 14.467 kr. er mindre end værdien af 87 g. guld, skal man ikke betale zakat.	

Samme princip som forudgående gælder også for sølv.

Husk, at det ikke kun gælder for smykker, men alle ens guld og sølvgenstande.

2.3 Handelsvarer

Handelsvarer er de ting man har købt med henblik på videresalg. Dvs. handelsvarer skal lægges sammen med penge og guld & sølv. Det man lægger til for handelsvarer er varens markedsværdi på den dag, hvor det bliver obligatorisk at betale zakat.

Det er den hensigt man har, når man køber det, der er afgørende.

- Hvis man har hensigt om at sælge det, så skal man betale zakat på værdien af det.
- Hvis man ikke har hensigt om at sælge det, så skal man ikke betale zakat på værdien af det.
- Har man købt noget med henblik på videresalg, men ændrer senere sin hensigt og vil beholde det, så skal man ikke betale zakat på det.

Det er altså ikke afgørende om man sætter noget til salg eller ej. Det der betyder noget er, at man havde hensigt om at videresælge det, da man selv købte det, og at den hensigt skal blive ved med at være der.

Det betyder f.eks. at følgende er handelsvarer:

- Hvis man har køber en bil, med hensigt om at videresælge den.
- Hvis man bruger ovenstående bil indtil man får den solgt.
- Hvis man køber aktier i en virksomhed.

Mens følgende ikke er handelsvarer:

- Hvis man har sat nogle af sine gamle personlige ejendele til salg på f.eks. den blå avis.
- Hvis man køber en bil til eget brug, men efter at have købt den, så synes man ikke om bilen alligevel, og sætter den derfor til salg.
- Udlejer man et hus, bil, et værelse eller lignende, så er det ikke en handelsvare.

Driver man en virksomhed regnes salgsprodukterne for at være en handelsvare. Det betyder, at værdien af de varer, der er til salg i en kiosk, tøjforretning, bager og lignende skal lægges til. Er man handelsdrivende, bør man rådføre sig med en lærd for præcise detaljer.

Aktier regnes for at være handelsvarer. Værdien af ens aktier skal derfor regnes med.

Eksempel:

Antag i det følgende, at 87 g. guld koster 20.000 kr.

At 16 karat guld koster 160 kr. pr. gram.

Hvis man ejer:	
I kontanter (penge på sig)	2.000 kr.
I banken (penge på sin bank-konto)	6.000 kr.
En 16 karat guldring på 30 g.	4.800 kr. (30 g * 160 kr /g)
Aktier	5.000 kr. (aktiernes nuv. markedsværdi)
En mobiltelefon, man har købt for at videresælge	1.400 kr. (telefonens nuv. markedsværdi)
Total	19.200 kr.
Da 19.200 kr. er mindre end værdien af 87 g. guld, skal man ikke betale zakat.	

Hvis man ejer:	
I kontanter (penge på sig)	500 kr.
I banken (penge på sin bank-konto)	2.000 kr.
En 16 karat guldring på 30 g.	4.800 kr. (30 g * 160 kr /g)
En bil, man har købt for at videresælge	22.400 kr. (bilens nuv. markedsværdi)
Total	29.700 kr.
Da 29.700 kr. er mere end værdien af 87 g. guld, skal man betale zakat.	
Zakat	743 kr. (2,5% af 29.700)

2.4 Udgifter

Før man udregner det endelige beløb, der skal betales zakat af, så er det muligt at trække gæld og nuværende omkostninger fra⁴.

Hvis man har gæld, findes der to situationer⁵:

- Man har kortsigtet gæld, hvilket er når man har et lån, der løber mindre end et år. I en sådan situation kan man trække hele gælden fra.
- Man har langsigtet gæld, hvilket er når man har en mangeårig afbetalings-aftale, som f.eks. ved køb af et hus, bil og lignende. I en sådan situation kan man kun trække det øjeblikkelige afdrag fra (f.eks. næste måneds afdrag).

De nuværende omkostninger er de leveomkostninger man har her og nu. Det kunne f.eks. være ubetalte regninger, resten af månedens forbrug på mad, leje og lignende.

Opsparinger til bestemte formål kan ikke trækkes fra. Så hvis man har sparet penge sammen til at tage på ferie, købe en bil, studere, købe hus eller andet i den stil, så regnes det ikke for at være en udgift, som man kan trække fra.

Eksempel:

Antag i det følgende, at 87 g. guld koster 20.000 kr. At 16 karat guld koster 160 kr. pr. gram.

Hvis man ejer:		Udgift
Penge	33.000 kr.	
En 16 karat guldring på 30 g.	4.800 kr. (30 g * 160 kr /g)	
Aktier	6.000 kr. (markedsværdien af aktierne)	
Afdrag, bil		2000 kr.
Afdrag, lejlighed		4000 kr.
Nuv. omkostninger		2.000 kr.
Subtotal	43.800 kr.	8.000 kr.
Total	35.800 kr. (43.800 – 8.000)	
Da 35.800 kr. er mere end værdien af 87 g. guld, skal man betale zakat.		
Zakat	895 kr. (2,5 % af 35.800)	

⁴ Der er to holdninger til, om man kan trække de nuværende omkostninger fra eller ej. Hvis muligt er det derfor bedre at lade være med at trække dem fra.

⁵ I tilfælde af, at man er erhvervsdrivende og har gæld i, bør man kontakte en lærd for præcise detaljer.

3 Hvornår man skal betale zakat

Det er kun obligatorisk at betale zakat en gang om året⁶, og det bliver obligatorisk på ens personlige zakat-dato.

Ens personlige zakat-dato er den dag, man første gang ejer værdien af ca. 87 g. guld. Hvis det f.eks. sker den 10 Ramadan, så bliver denne dato ens "zakat-dato". Når man har fået en ny zakat-dato, så starter det samtidigt ens zakat-år.

Zakat-året betyder, at man skal vente et helt år, indtil ens zakat-dato næste år, hvor man ser, om man stadig ejer værdien af ca. 87 g. guld eller ej.

- **Hvis man gør det, skal man betale zakat.** På selve datoen skal man se alt, hvad man ejer af penge, guld & sølv og handelsvarer, og derefter beregne, hvor meget man skal betale i zakat.
- **Hvis man ikke gør det, så skal man ikke betale zakat, og ens personlige zakat-dato vil blive annulleret.** Det betyder, at næste gang man kommer til at eje værdien af ca. 87 g. guld, så vil den nye dato blive ens "personlige zakat-dato", og man skal så vente et år fra den dato for at se, om man skal betale zakat eller ej.
- **Alt hvad der sker i løbet af året er ligegyldigt, med mindre ens samlede zakat-pligtige værdier kommer ned på nul.** Det der tæller er altså udelukkende, om man har værdien af ca. 87 g. guld i starten og slutningen af ens zakat-år. Hvis man har det, skal man betale zakat på alle ens zakat-pligtige værdier. Men hvis man i løbet af zakat-året mister alt, så annullerer det ens zakat-år og zakat-dato.

Der er altså tre vigtige punkter at være klar over, mht. hvornår man skal betale zakat:

1. **Starten på zakat-året**, hvilket er ens zakat-dato, og er når man første gang ejer værdien af ca. 87 g. guld.
2. **Selve zakat-året**, hvilket er perioden indtil zakat-datoen indtræffer næste år. Hvad man har i løbet af året er underordnet, så længe det ikke bliver nul.
3. **Slutningen på zakat-året**, hvilket er ens zakat-dato et år efter, og her skal man afgøre om man skal betale zakat eller ej, ved at se om man stadig ejer værdien af 87 g. guld eller ej.

⁶ Det er baseret på den islamiske kalender, så det er en gang hvert måne-år.

Eksempel:

Antag i det følgende, at 87 g. guld koster 20.000 kr. At 16 karat guld koster 160 kr. pr. gram.

Hvis man endnu ikke har en zakat-dato, men ejer:	
Penge	13.000 kr.
En 16 karat guldring på 30 g.	4.800 kr. (30 g * 160 kr /g)
Total	17.800 kr.
Da 17.800 kr. er mindre end værdien af 87 g. guld, har man ikke nogen zakat dato.	

Men hvis man d. 10 Ramadan får udbetalt løn på 14.000 kr, så har man:	
Penge	27.000 kr. (13.000 + 14.000)
En 16 karat guldring på 30 g.	4.800 kr. (30 g * 160 kr /g)
Total	31.800 kr.
Da 31.800 kr. er mere end værdien af 87 g. guld, har man nu fået en zakat-dato. Zakat-datoen er d. 10 Ramadan, og ens zakat-år er nu startet.	

Da zakat-året er startet, skal man se, hvad man ejer næste år på samme dato.

Antag, at man ejer følgende næste år d. 10 Ramadan		Udgift
Penge	45.700 kr.	
Aktier	9.000 kr. (markedsværdien af aktierne)	
En 16 karat guldring på 30 g.	4.800 kr. (30 g * 160 kr /g)	
Nuv. Omkostninger		6.000 kr.
Subtotal	59.500 kr.	6.000 kr.
Total	53.500 kr. (59.500 – 6.000)	
Da 53.500 kr. er mere end værdien af 87 g. guld, skal man betale zakat.		
Zakat	1338 kr. (2,5% af 53.500)	
Zakat-datoen forbliver d. 10 Ramadan, og man skal se, hvad man har næste år igen.		

Antag, at man ejer følgende næste år d. 10 Ramadan		Udgift
Penge	14.000 kr.	
En 16 karat guldring på 30 g.	4.800 kr. (30 g * 160 kr /g)	
Nuv. omkostninger		2.000 kr.
Subtotal	18.800 kr.	2.000 kr.
Total	16.800 kr. (18.800 – 2.000)	
Da 16.800 kr. er mindre end værdien af 87 g. guld, skal man ikke betale zakat.		
<p>Da man ikke skal betale zakat på sin zakat-dato, så annulleres ens zakat-dato, så ens zakat-dato er ikke længere d. 10 Ramadan. Man vil få en ny dato næste gang man ejer værdien af ca. 87 g. guld. Fra den nye dato skal man så vente et år, og se om man skal betale zakat eller ej.</p>		

Fordi det er forskelligt fra person til person, hvornår man ejer værdien af ca. 87 g. guld, vil folk have forskellige "zakat-datoer".

Man skal gøre sit bedste for at betale sin zakat så hurtigt som muligt, og ikke forsinke den unødigt efter zakat-datoen.

Når man betaler skal man udregne zakat i forhold til, hvad man har/havde på selve zakat-datoen, og ikke i forhold til det tidspunkt, hvor man betaler zakat.

Zakat-datoen er baseret på den islamiske kalender. Der er altså tale om en dato i forhold til de islamiske måneder som Ramadan, Shawwal, Muharaam osv. Zakat-datoen kan ikke være d. 3 september, 8. august eller andet i den stil.

Hvis man ikke kender sin zakat-dato, må man bestemme den ud efter bedste evne. Har man ingen anelse om hvad datoen er, så kan man godt sætte den til en dato i Ramadanen. Men hvis man gør sådan, så skal man huske at betale lidt ekstra i zakat for at rette op på eventuelle fejl.

4 Hvem man kan betale zakat til

Dem der kan modtage zakat er tydeligt nævnt i Koranen, hvor Allah siger:

”Almissen [zakat] er kun for de fattige, de nødlidende, dem der arbejder for at indsamle det, dem hvis hjerter skal vindes, slaver, de gældsplagede, de kæmpende og den strandede rejsende” (al-Tawbah 9:60)⁷

Verset viser, at der er to betingelser, der skal være opfyldt for, at man kan være en gyldig zakat-modtager:

- Det skal gives til en person, der er fattig i faktisk eller praktisk forstand
- Der skal ske en komplet overdragelse af ejerskab af det der gives i zakat

En fattig person, er en person, der ejer mindre end værdien af 87 g. guld i form af penge, guld & sølv, handelsvarer og ekstra personlige ejendele (nisab-hirman)⁸. Derfor behøver en gyldig zakat-modtager ikke at være hjemløs, sultende, arbejdsløs eller lignende. Dog er det bedre, at en person, der ikke har behov for det ikke tager imod zakat, selvom han er en gyldig zakat-modtager.

At give zakat korrekt er ens eget ansvar. Derfor er det vigtigt, at sikre sig, at den man giver zakat til, er en gyldig zakat-modtager.

Det er muligt at lade organisationer eller velgørenhedsforeningen videregive ens zakat. Men her bør man undersøge lidt om, hvorvidt organisationen videregiver zakat korrekt eller ej. I Danmark bestræber Danish Muslim Aid sig på, at fordele zakat korrekt, se gerne <http://www.dmaid.dk> for yderligere info.

Det er bedre at give zakat i familien og lokalområdet, såfremt der er gyldige zakat-modtagere til stede.

⁷ I verset fremhæves 8 zakat-modtagere: **1. De fattige**, der har nok til at klare sig for dagen. **2. De nødlidende**, der ikke har nok til at klare sig for dagen. **3. Dem der arbejder for at indsamle det**. Dem, der af regeringen er udpeget som zakat-indsamlere. **4. Dem hvis hjerter skal vindes**. Hvilket er til nye muslimer. Denne kategori kan man ikke give til i Hanafi-skolen. **5. Slaver**. For at hjælpe slaven med at købe sig selv fri. **6. De gældsplagede**. For at hjælpe dem med at komme af med deres gæld. **7. De kæmpende**. Dem der er i jihad. Dog skal de være fattige. **8. De strandede rejsende**. Dem der er på rejse, men har mistet deres penge og derfor sidder fast. De er i praksis fattige, fordi de ikke har adgang til deres penge længere. De enkelte lovskoler inkluderer og ekskluderer forskellige personer i de enkelte kategorier, og der er derfor på nogle punkter gyldige holdninger omkring visse typer personer man kan give zakat. Kontakt en lærd for yderligere informationer.

⁸ Bemærk, at ekstra personlige ejendele regnes ikke med, når man skal se om man skal betale zakat eller ej. Men de regnes med for at se, om man er en gyldig zakat-modtager eller ej. Se sektionen om sadaqat al-fitr for yderligere forklaring.

4.1 Dem man ikke kan give zakat

Man kan ikke give zakat til:

- Dem der ikke er nævnt i koranverset⁹
- Generelle velgørende formål og gode projekter
- Ikke-muslimer
- Profetens familie (Banu Hashim)
- Sine forældre, bedsteforældre og opadgående
- Sine børn, børnebørn, oldebørn og nedadgående
- Sin ægtefælle.

Alle andre familiemedlemmer, venner eller bekendte, der er gyldige zakat-modtagere, kan man godt give zakat til. Dvs. man må godt give zakat til sine søskende, nevøer, niecer, onkler osv.

Bemærk, at man ikke kan give zakat til velgørende formål som f.eks. at bygge en moské, til et hospital eller lignende. Dette er fordi, at "velgørende projekter" ikke er "en fattig person, der får ejerskab over det, der blev givet i zakat".

4.2 Det man kan give som zakat

Man kan give zakat i form af penge eller genstande.

Hvis man f.eks. skal betale 4.000 kr. i zakat, så kan man vælge om man vil give det kontant eller om man vil give en eller flere ting, der er mindst 4.000 kr. værd. Så man kan godt give en computer, bøger og lignende så længe det tilsammen bliver værdien af det, man skal give i zakat.

Man kan ikke give 'nytte-ydelser' som zakat.

Det man giver i zakat, skal være en genstand som personen får ejerskab over. Derefter skal personen selv kunne bestemme, hvad han vil gøre med det. Derfor kan man ikke give "et års lejeophold", "et års studieophold", betale regninger eller lignende som zakat. For i sådanne situationer hjælper man måske personen, men der er ikke tale om overdragelse af en genstand, og derfor tæller det ikke som zakat.

Man kan ikke eftergive gæld som zakat. Hvis Zaid skylder dig 10.000 kr, så kan du ikke stryge Zaid's gæld med den hensigt, at det er zakat. Her er der heller ikke tale om en overdragelse af en genstand.

Modtageren behøver ikke at blive gjort opmærksom på, at det han får er zakat. Det er bedre at lade være med at gøre ham opmærksom på det.

⁹ Der findes omstændigheder, hvor andre kan inkluderes under nogle af disse kategorier. Kontakt en lærd for præcise detaljer omkring det.

5 Huskeliste til zakat

Zakat er obligatorisk på din Zakat-dato.

For at udregne om du skal betale zakat eller ej, skal du udregne din samlede zakat-pligtige indkomst, dvs:

- Alle dine penge, uanset hvorfor du har dem.
- Vægt-værdien af guld og sølvsmykker (og andre guld & sølv ting), uanset hvorfor du har dem
- Handelsvarer (ting købt med henblik på videresalg, herunder aktier).
- Det er bedst at inkludere de penge, du har lånt ud (kontakt en lærd for præcise detaljer, hvis det er et stort beløb).
- Det er bedst at inkludere langvarige opsparinger som pensioner (kontakt en lærd for præcise detaljer).

Du skal ikke inkludere værdien af andre personlige ejendele, uanset om de er ekstra, eller om de bruges eller ej.

Du kan trække følgende udgifter fra

- Hele din kortsigtede gæld.
- Det næste afdrag, hvis det er langsigtet gæld
- Dine nuværende omkostninger.

Du kan ikke trække opsparinger til bestemte formål fra (f.eks. opsparing til køb af bil).

Skal du betale zakat eller ej?

- Hvis det samlede beløb er lig med eller større end værdien af ca. 87 g. guld, skal du betale zakat. Tjek beløbet på <http://www.e-nisab.com>
- Hvis det samlede beløb er mindre end værdien af ca. 87 g. guld, skal du ikke betale zakat.

Husk også at:

- Zakat skal gives til en person, der er en gyldig zakat-modtager og får ejerskab af det, der bliver givet i zakat.
- Zakat kan ikke gives til velgørenhedsprojekter og andre 'gode ting & projekter', der ikke er gyldige zakat-modtagere.
- Zakat kan godt gives til organisationer & velgørenhedsforeninger mm., der derefter giver zakat korrekt videre på ens vegne.

6 Sadaqat al-Fitr

Sadaqat al-Fitr (zakat al-fitr, fitrana) er en bestemt form for velgørenhed på Eid al-Fitr dagen, der skal gives til en fattig person. I Danmark vil det være et sted omkring 70 kr¹⁰ (for 2010).

Det er wajib (nødvendigt) at betale sadaqat al-fitr for enhver muslim, der ejer "nisab hirman" på selve Eid al-Fitr dagen. Nisab-hirman er også værdien af ca. 87 g. guld, der pr. 20. Ramadan 1431H (30. august 2010) er ca. 19.700 kr (se e-nisab.com).

Men i modsætning til almindelig zakat udregner man "nisab hirman" ved at lægge værdien af ens ekstra personlige ejendele til. Det betyder, at det der tages i betragtning, når man skal se, om man skal betale sadaqat al-fitr eller ej er:

1. Penge
2. Vægt-værdien af ens guld og sølvgenstande (både i form af smykker og andet).
3. Handelsvarer (det man køber med hensigt om at videresælge)
4. **Værdien af ens ekstra personlige ejendele.**

Ens ekstra personlige ejendele er de ting, der er ekstra i forhold til ens behov. Det er f.eks. hvis man har en gammel computer eller telefon liggende, man ikke bruger. Eller hvis man har en ekstra bil, selvom man kun har behov for en bil. Eller hvis man har en ekstra ejendom, man har lejet ud.

På selve Eid al-Fitr dagen, skal man tage værdien af ens ekstra personlige ejendele og lægge til de zakat-pligtige værdier og se, om man ejer "nisab hirman" eller ej:

- Hvis det samlede beløb når op på værdien af ca. 87 g. guld, så skal man betale sadaqat al-fitr.
- Hvis det samlede beløb ikke når op på værdien af ca. 87 g. guld, så skal man ikke betale sadaqat al-fitr.

Nisab-hirman er også afgørende for, om man selv kan modtage zakat eller ej:

- Ejer man nisab-hirman er man ikke en gyldig zakat-modtager.
- Ejer man ikke nisab-hirman, så er man en gyldig zakat-modtager.

¹⁰ Det man egentlig skal give er prisen på ca 2 kg hvedemel, ca 4-5 kg. dadler eller nogle andre råvarer. Men fordi prisen varierer meget for disse, anbefales det at fastsætte et rimeligt beløb, der typisk ligger i zonen 50-100 kr. Kontakt en lærd eller din lokale moské for at høre, hvad det præcise beløb er.

Hvis en mand ejer nisab-hirman, skal han betale sadaqat al-fitr for sig selv og på vegne af sine mindreårige børn¹¹.

Islamisk set er en pige voksen, hvis hun har fået menstruation, og en dreng er voksen, hvis han har fået udløsning. Hvis ingen af de to tegn er indtruffet vil ethvert barn være at regne for voksen som 15-årig (i måneår).

Har man voksne børn er man ikke forpligtiget til at betale sadaqat al-fitr på deres vegne. Det er altså ikke en automatisk selvfølge, at hvis børnene bor hjemme, så skal man betale sadaqat al-fitr for dem. Det afhænger af om de er voksne eller ej, og ikke om de bor hjemme eller ej.

Hvis en kvinde ejer nisab-hirman, er hun kun forpligtiget til at betale sadaqat al-fitr for sig selv.

Kvinden er ikke forpligtiget til at betale for de mindreårige børn. Det er børnenes far, der er forpligtiget til at betale for dem.

For ægtefæller kan manden godt betale på sin kones vegne. Ligeledes kan han også betale på vegne af hans voksne børn. Det samme gælder for konen.

Eksempel:

Hvis en mand ejer værdien af ca. 87 g. guld på eid al-fitr dagen, og han har:

- En kone
- En datter på 17 år
- En søn 9 år
- En datter på 5 år

Så skal han betale sadaqat al-fitr for sig selv, sin søn på 9 og for sin datter på 5.

Hvis datteren på 17 år selv ejer værdien af ca. 87 g. guld, så skal hun selv betale sin sadaqat al-fitr.

Faren kan dog vælge at betale det på hendes vegne alligevel.

Hvis datteren på 17 år ikke selv ejer værdien af ca. 87 g. guld, så skal hun ikke betale sadaqat al-fitr, og det skal hendes far heller ikke gøre på hendes vegne.

Hvis konen selv ejer værdien af ca. 87 g. guld, så skal hun selv betale sin sadaqat al-fitr. Manden kan dog vælge at betale det på hendes vegne alligevel.

Hvis konen ikke selv ejer værdien af ca. 87 g. guld, så skal hun ikke betale sadaqat al-fitr, og det skal hendes mand heller ikke gøre på hendes vegne.

¹¹ Hvis et mindreårigt barn ejer værdien af ca 87 g. guld, så er manden ikke forpligtiget til at betale det på deres vegne, og det kan i stedet betales fra barnets egne penge. I en sådan situation kan manden dog vælge at betale det alligevel.

Modtagerne af sadaqat al-fitr er de samme som kan modtage almindelig zakat.

Man kan godt betale sadaqat al-fitr før selve Eid-dagen, og det vil være bedre at gøre sådan, for på den måde at lade de fattige få pengene på selve Eid-dagen.

Det er bedst at betale sadaqat al-fitr så hurtigt som muligt, og ikke forsinke den uden grund.

Man kan betale sadaqat al-fitr som penge eller som genstande, ligesom med almindelig zakat.

Det er muligt at lade andre videregive ens sadaqat al-fitr til fattige personer (f.eks. Danish Muslim Aid, <http://www.dmaid.dk>).

Eksempel:

Antag i det følgende, at 87 g. guld koster 20.000 kr.

At 16 karat guld koster 160 kr. pr. gram.

At en mand har 3 børn og 1 kone: en datter på 17 år, en søn på 9 år og en datter på 5 år.

At sadaqat al-fitr pr. person er 70 kr.

Hvis man på Eid al-Fitr dagen ejer:

Penge	7.000 kr.
En 16 karat guldring på 30 g.	4.800 kr. (30 g * 160 kr /g)
Et ekstra ubrugt køleskab i køkkenet	2.000 kr. (fjernsynets markedsværdi)
En ekstra mobiltelefon man ikke bruger	1.400 kr. (telefonens markedsværdi)
Total	15.200 kr.

Da 15.200 kr. er mindre end værdien af 87 g. guld, skal man ikke betale sadaqat al-fitr, hverken for sig selv eller på vegne af andre.

Hvis konen skulle eje værdien af ca. 87 g. guld så skal hun kun betale sadaqat al-fitr på sine egne vegne, og ikke på vegne af børnene.

Hvis man på Eid al-Fitr dagen i stedet for ejer:	
Penge	15.000 kr.
En 16 karat guldring på 30 g.	4.800 kr. (30 g * 160 kr /g)
Et ekstra ubrugt køleskab i køkkenet	2.000 kr. (fjernsynets markedsværdi)
En ekstra mobiltelefon man ikke bruger	1.400 kr. (telefonens markedsværdi)
Total	22.200 kr.
<p>Da 23.200 kr. er mere end værdien af 87 g. guld, skal man betale sadaqat al-fitr for sig selv, sønnen på 9 år og datteren på 5 år.</p> <p>Der skal altså betales for tre personer. Sættes prisen pr. person til 70 kr får man:</p>	
Sadaqat al-Fitr	210 kr (ca. 70 kr/person * 3 personer)
<p>Hvis konen ejer værdien af ca. 87 g. guld, skal hun betale sadaqat al-fitr. Men manden kan godt vælge at gøre det for hende, og hvis han gør det, så skal han betale 280 kr (sig selv plus 2 børn og en kone).</p> <p>Hvis datteren på 17 år ejer værdien af ca. 87 g. guld, skal hun betale sadaqat al-fitr. Men manden kan godt vælge at gøre det for hende, og hvis han gør det, så skal han betale 350 kr (sig selv plus 3 børn og en kone).</p> <p>Hvis konen ikke har værdien af ca. 87 g. guld, skal hun ikke betale sadaqat al-fitr, og manden skal heller ikke gøre det på hendes vegne.</p> <p>Hvis datteren på 17 år ikke har værdien af ca. 87 g. guld, skal hun ikke betale sadaqat al-fitr, og faren skal heller ikke gøre det på hendes vegne.</p>	

7 Kilder

1st Ethical trust, Zakat Guide

Abu Saud, Hashiya ala Mulla Miskeen, ukendt

Ahmad Rida Khan, Fatawa Ridawiyya, Rida Foundation

Ala al-din ibn Abidin, Hadiya al-Alaiyya, Maktaba Imam al-Awzai 2005

Babarti, al-Inaya, Dar al-Kutub al-Ilmiyya 2007

Burhan al-Deen, al-Muhit al-Burhani, Idarat al-Quran wa Ulum al-Islamiyya 2004

Halabi, Hashiyat Durr, Manuskript

Haskafi, Durr al-Mukhtar, Dar al-Thaqafa wa al-Turath 2000

Haskafi, Durr al-Muntaqa, Dar al-Kutub al-Ilmiyya 2000

Ibn Abidin, Radd al-Muhtar, Dar al-Thaqafa wa al-Turath 2000

Ibn Humam, Fath al-Qadir, Dar Ihya al-Turath al-Arabi

Ibn Kamal Pasha, al-Idah fi Sharh al-Islah, Dar al-Kutub al-Ilmiyya 2007

Ibn Malak, Sharh Majma, Manuskript

Ibn Nujaym, Bahr al-Raiq, Dar Ihya al-Turath al-Arabi 2002

Imran Ashraf Usmani, Zakat Guide

Kasani, Badai al-Sanai, Dar Ihya al-Turath al-Arabi 2000

Lucknawi, Hashiyat Hidayah, Idarat al-Quran wa Ulum al-Islamiyya 1418H

Lucknawi, Umdat al-Riaya, Dar al-Kutub al-Ilmiyya 2009

Marghinani, al-Hidaya, Dar al-Salam 2006

Mousuli, al-Ikhtiyar, Dar Quba, ukendt

Mulla Khisro, Durar al-Hukkam, ukendt

Munib al-Rahman, Tafheem al-Masail, Diya al-Quran 2007

Rafi Usmani, Nawadir al-Fiqh, Maktaba Dar al-Ulum, 2003

Sadr al-sharia, Sharh Wiqaya, al-Warraaq 2006

Shalabi, Hashiyat Tabyeen, Dar al-Kutub al-Ilmiyya 2000

Shaykh Nizam, al-Fatawa al-Hindiyya, Dar al-Kutub al-Ilmiyya 2000

Shaykhi Zada, Majma al-Anhur, Dar al-Kutub al-Ilmiyya 2000

Shurunbulali, Hashiyat Durar, ukendt

Shurunbulali, Imdad al-Fattah, ukendt

Tahtawi, Hashiyat Durr, ukendt

Tahtawi, Hashiyat Maraqi, Dar Quba 2001

Taqi Usmani, Contemporary Fatawa, Idara-e-Islamiyat, 2001

Taqi Usmani, Fatawa al-Usmani, Maktaba Ma'arif al-Quran, 2009

Taqi Usmani, Zakat Kis Taran Ada Karein, Markaz al-Iqtisad al-Islami, ukendt

Tumurtashi, Minh al-Ghaffar, Manuskript

Tumurtashi, Tanveer al-Absar, Dar al-Thaqafa wa al-Turath 2000

Zilali, Tabyeen al-Haqaiq, Dar al-Kutub al-Ilmiyya 2000

Zuhaili, Fatawa Muasira, Dar al-Fikr 2003